

Karaman İlinde Yaşayan Boşanmış Kadınların Karar Verme Düzeylerinin İncelenmesi

Elif AYDIN

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

Özet: Bu projenin amacı, Karaman ilinde yaşayan boşanmış kadınların, karar verme düzeylerinin belirlenerek, katılımcılara uygulanacak ölçekten elde edilen verilere göre; karar verme düzeyleri yüksek değerlere ulaşan kadınları tespit edebilmektir. Yapılan bu nitel çalışmada, araştırma grubunu, Karaman Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğüne kayıtlı 10 boşanmış kadın oluşturmaktadır. Araştırmada, demografik bilgileri içeren soruların yanı sıra, Melbourne Karar Verme Ölçeği baz alınarak bazı sorular örneklem grubunu oluşturan boşanmış kadınlara sözel olarak yöneltilmiştir. Yapılan çalışmalardan elde edilen bu verilerin yanı sıra, araştırma neticesinde Karaman Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğüne kayıtlı 10 boşanmış kadın ile yapılan görüşme sonrası elde edilen veriler doğrultusunda; katılımcıların eğitim durumlarının ilkokul ve ortaokul ile sınırlanmış olması, çocuklarına bakma yükümlülüğünden dolayı çoğunluğunun çalışmıyor olması ve çoğunun gelir seviyelerinin düşük ve oturdukları evin kira olması gibi olumsuz etkenlere rağmen karar verme düzeylerinin yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Karar Verme, Boşanmış Kadınlar, Karaman

The Investigation Of The Divorced Women's Making Decision Levels In Karaman Province

Elif AYDIN

Karamanoğlu Mehmetbey University Physical Education And Sports
High School

Abstract: This study was done with the aim of the determination of the female reaching high levels of decision-making, after their life is examined psycho-social after their divorce, by determining the level of decision-making, of divorced female living in Karaman province, according to the results obtained from scales applied to participants. In this qualitative study, the research group consists of 10 divorced female registered with Karaman Family and Social Policy Provincial Directorate. Some questions of the mentioned scales were orally addressed to divorced female who constituted the sample group by being based on the Melbourne Decision Making Questionnaire as well as demographic information questions. In addition to these data obtained from the studies done, in line with the data obtained after the interview with 10 divorced female registered with Karaman Family and Social Policies Provincial Directorate, as a result of our research; while the level of decision making were found to be high as the educational status of the participants was limited to primary and secondary schools, the majority were unable to work because of their obligation to look after their children, and the majority of the income were low and the house rents were low, the level of state.

Keywords: Decision Making, Divorced Female, Karaman

1. Giriş

Karar, bir iş veya sorun hakkında düşünülerek verilen kesin yargı (TDK, <http://www.tdk.gov.tr>) olarak tanımlanırken, dilimizde düşünme ve muhakeme sonunda hüküm, süreklilik, devamlılık, sebat, düzen, uygun tahmin ve benzeri anlamları da ifade eder. Kararsız ise sabırsız, sebatsız, huzursuz, değişken anlamına gelir (Tosun, 1992).

Karar verme, bir ihtiyacı gidereceği düşünülen bir objeye ulaştırabilecek birden fazla yol olduğu zaman, yaşanan sıkıntıyı giderici bir yöneliş şeklinde tanımlanabilir. Karar vermeyi gerektiren durum önemli konularda verileceğinde, sonuçları önceden tasarlama ve hedefe ulaştırma gücü en fazla olana yönelme daha çok önem kazanmaktadır (Kuzgun, 1992).

Karar verme süreci bir anlamda bireyin iç dünyasında denge sağlama süreci olarak da görülebilir. Karar verme durumunda olan birey, hem iç dünyasına yönelik ihtiyaçlarını, hem de çevresel beklentileri karşılamaya ve doyurmaya yöneliktir. Bunu yapabilmek için de bireyin kişisel ve çevresel kaynaklarını etkili ve olumlu bir şekilde kullanması gerekmektedir (Marco ve ark., 2003). Yani karar vericinin, karar seçeneklerini değerlendirmede kullanacağı dayanakların temelini değer sisteminin oluşturduğu söylenebilir. Değerler, nesne,

olay ve görüşlerin; o toplum, sınıf ve birey bakımından taşıdığı önemi belirtir. Buna göre, değerler, karar sürecinde karar vericiyi yöneltici ve bağlayıcı etki yapar. Eğer karar süreci bir değer çerçevesine sokulursa, düşüncelerimiz bir dereceye kadar sistemleşir (Bursalıoğlu, 2005).

Bireylerin yaşam memnuniyetlerine ilişkin algılarında merkezi bir role sahip olan ve diğer tüm kişisel ve ailevi sorumlulukların üzerinde tutulan (Coontz, 2006) evlilik ilişkisinin bitmesi yani boşanma, hukuki kurallar çerçevesinde yapılmış bir evliliğin, tarafların karı koca olarak hiçbir bağları kalmaksızın; fakat varsa ortak çocukların hakları saklı kalmak üzere yargıç kararıyla sona erdirilmesi ve tarafların başkalarıyla yeniden evlenmelerine olanak veren hukuki bir işlem olarak tanımlanmaktadır (Arıkan, 1992). Bir evliliği sonlandırma tercihi diğer bir anlatımla boşanma, bir birey için nadiren verilen bir karardır. Evliliği bitirme kararı, kişinin bu kararla elde edeceği kazançların evliliği devam ettirmesi durumunda sağlayacağı kazançlardan daha ağır basması (Gardner ve Oswald, 2006), diğer bir ifadeyle evliliğe ilişkin beklentilerin gerçekleşmemesi, evliliğin devamı durumunda sağlanacak yararların daha az olması, eşleri anlaşmazlığa götürebilmekte, çatışma ve anlaşmazlığa çözüm bulunamaması, eşler arasındaki geçimsizliğin giderilememesi durumunda da boşanma kararı alınabilmektedir. (Tümer, 1998).

Bazı araştırmacılarca boşanma bir süreç olarak ele alınmaktadır (Brown, 1977). Bohannon'a (1970; akt., Özgüven, 2000) göre bu süreç altı aşamadan oluşmaktadır. Bu aşamalardan ilki, boşanma

öncesinde eşlerin birbirlerine yabancılaşmasını içeren duygusal boşanma, ikincisi hukuki sorunlarla ilgili yasal boşanma, üçüncüsü maddi konularla ilgili ayrılmayı içeren ekonomik boşanma, dördüncüsü çocukların velayeti konusunda gerçekleşen aile boşanması, beşincisi sosyal faaliyetlerde ayrılmayı içeren sosyal boşanma ve son olarak da tarafların bireysel anlamda yeniden bağımsızlık kazanıp kendilerini bulmalarıyla sonuçlanan psikolojik boşanmadır.

2. Yöntem

Bu bölümde; araştırmanın modeli, araştırma grubu, verilerin toplanması, veri toplama araçları ve verilerin analizi sürecinde yapılan işlemler hakkında bilgiler yer almaktadır.

2.1. Araştırma Modeli

Nitel araştırma, sosyal olguları bağlı buldukları çevre içerisinde gerçekçi ve bütünsel bir biçimde irdelemeyi ve anlamayı ön plana alan bir yaklaşımdır. (Şimşek ve Yıldırım, 2011).

2.2. Araştırma Grubu

Araştırma, nitel bir çalışmadır. Nitel araştırma tasarımı çerçevesinde olgu bilim (fenomonoloji) yaklaşımı benimsenmiştir. Karaman Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü ile ortak yürütülen bu proje çerçevesinde, örneklem grubu, ilgili kuruma kayıtlı olan ve anılan kurumdan yardım alan 10 boşanmış kadından oluşmakta olup, projeye dahil olan 10 boşanmış kadının seçimi, ilgili

kurum tarafından yapılmış ve kendilerinin projeye katılımları gönüllülük esasına dayandırılmıştır.

2.3. Verilerin Toplanması

Karaman Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğüne kayıtlı boşanmış kadınlardan araştırmaya katılmak isteyenlerin listesi oluşturularak görüşme takvimi hazırlanmış ve sırayla katılımcılarla görüşülmüştür. Görüşme sürecinin planlı ve amaçlı olması özelliği; görüşme tekniğini bir sohbet olmaktan farklı kılar ve onu hedeflere yönelik planlanmış bir veri toplama çalışması yapar. Görüşmede kullanılan soru ve cevap yöntemi veri toplarken bir ilişkiyi kurma ve veriye ulaşma yolu olarak nitelendirilebilir (Şimşek ve Yıldırım,2011). Boşanmış kadınlara boşanma sonrası yaşamlarının psiko-sosyal açıdan incelenmesi ile ilişkin yarı yapılandırılmış görüşme formu yöneltilmiştir. Bu formun hazırlanma aşamasında demografik bilgilerine ilişkin soruların yanı sıra, Melbourne Karar Verme Ölçeği baz alınarak hazırlanan belirlenen sorular boşanmış kadınlara sözel olarak yöneltilmiştir. Çalışma grubuna dâhil olan 10 katılımcı ile mülakatlara başlanmadan önce, araştırmanın örneklem ölçütüne uygun özelliklerdeki 1 boşanmış kadın ile bir pilot çalışma gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda araştırmacı detaylı bir mülakat denemesinde bulunma fırsatı yakalayarak, katılımcılarla etkili mülakat yapma hususunda tecrübe kazanmıştır. Pilot çalışma tamamlandıktan sonra araştırmanın ana çalışma grubu ile mülakatlara başlanmıştır. Bu kapsamda 10 katılımcı ile (her biri 2 saate varan) derinlemesine

mülakatlar gerçekleştirilmiştir. Karaman Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü araştırmaya katılan boşanmış kadınlar ile çalışma ile ilgili bir katılım gönüllülük protokolü imzalamıştır. Bu kapsamda öncelikle araştırmanın amacı ve süreci açıklanmıştır. Sonrasında mülakat prosedürleri aktararak, etik prensipler ortaya koyulmuş ve gizlilik taahhüdünde bulunulmuştur. Görüşme yöntemi ile elde edilen veriler, içerik analiz yöntemi ile analiz edilmiştir. Görüşme formundaki her bir soruya karşı gelen ifadeler deşifre edilerek ve tek tek okunarak mevcut temalar çıkarılmıştır. Bunlar içinden en sık tekrar eden belli başlı temalara ulaşılarak bir yargıya varılmaya çalışılmıştır. Bu genel temaların kaç kişi tarafından belirtildiğine ilişkin belirtilme sıklıkları ve yüzde alınarak bulgular bölümünde Çizelgelerle sunulmuştur. Katılımcılar; harfler şeklinde kodlanmıştır. Bu kodlama ile katılımcıların belirginleşmesinin önüne geçilmeye çalışılmıştır.

2.3.1. Veri Toplama Araçları

Araştırma ile ilgili belirlenen amaçlara ulaşabilmek için gerekli olan veri toplama araçları sıra ile aşağıda verilmiştir:

2.3.1.1. Kişisel Bilgi Formu

Karaman Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğüne kayıtlı boşanmış kadınların kişisel özellikleri hakkında bilgi toplamak ve araştırmada inceleme konusunun bağımsız değişkenlerini oluşturmak amacıyla araştırmacı tarafından 8 sorudan oluşan bilgi formu hazırlanmıştır.

2.3.1.2. Melbourne Karar Verme Ölçeği

Orijinali Mann et all. (1998), tarafından geliştirilmiş olan Melbourne Karar Verme Ölçeğini, (Melbourne Decision Making Questionary) Deniz (2004), Türkçe'ye uyarlayarak geçerlik ve güvenilirlik çalışmasını yapmıştır. Melbourne Karar Verme Ölçeği iki kısma ayrılmaktadır. Birinci kısım, karar vermede özsaygıyı belirlemeyi amaçlamaktadır. Altı maddeden oluşmakta ve üç maddesi düz, üç maddesi ters yönde puanlanmaktadır. Puanlama, her bir maddeye verilen “Doğru” yanıtı 2 puan, “Bazen Doğru” yanıtı 1 puan, “Doğru Değil” yanıtına 0 puan şeklinde yapılmaktadır. Ölçekten alınabilecek maksimum puan 12'dir. Yüksek puanlar karar vermede özsaygının yüksek olduğunun göstergesidir. İkinci kısım ise, 22 maddeden oluşmakta ve karar verme stillerini ölçmektedir. Dört alt faktörü bulunmaktadır

1. Dikkatli Karar Verme Stili: Bireyin karar vermeden önce özenle gerekli bilgiyi araması ve alternatifleri dikkatlice değerlendirdikten sonra seçim yapma durumudur. Bu faktör altı madde (2, 4, 6, 8, 12, 16) ile ifade edilmiştir.

2. Kaçınan Karar Verme Stili: Bireyin karar vermekten kaçınması, kararları başkalarına bırakma eğiliminde olması ve böylece sorumluluğu bir başkasına devrederek karar vermekten kurtulmaya çalışma durumudur. Bu faktör altı madde (3, 9, 11, 14, 17, 19) ile ifade edilmiştir.

3. Erteleyici Karar Verme Stili: Bireyin kararı geçerli bir neden olmaksızın sürekli erteleme, geciktirme ve sürüncemede bırakma durumudur. Bu faktör, beş madde (5, 7, 10, 18, 21) ile ifade edilmiştir.

4. Panik Karar Verme Stili: Bireyin bir karar durumu ile karşı karşıya kaldığında, kendini zaman baskısı altında hissederek aceleci davranışlar sergileyip çabuk çözümlere ulaşma çabası durumudur. Bu faktör, beş madde (1, 13, 15, 20, 22) ile ifade edilmiştir.

Melbourne Karar Verme Ölçeğinin Güvenirliği

Melbourne Karar Verme Ölçeğinin (MKVÖ I-II) güvenilirliğini Deniz (2004), testin tekrarı ve iç tutarlık yöntemleriyle ayrı ayrı hesaplamıştır. Testin tekrarı yöntemi ile MKVÖ I-II 56 üniversite öğrencisine üç hafta ara ile iki kez uygulamış, testin tekrarı yöntemi ile alt ölçeklerden elde edilen güvenilirlik katsayıları $r=.68$ ile $r=.87$ arasında değiştiğini hesaplamıştır. Ölçeğin iç tutarlılık hesaplamasında Deniz (2004), madde analizi yapmış, analiz sonucunda ölçeklerde yer alan toplam 28 maddenin, 26'sının madde toplam korelasyonları .33'ün üstünde; diğer iki maddenin, madde toplam korelasyonu ise .26 ve .27 olarak bulmuştur. 154 üniversite öğrencisine uygulanan MKVÖ I-II'nin iç tutarlılık katsayıları; Karar vermede özsaygı .72, dikkatli .80, Kaçınan .78, Erteleyici.65, Panik .71 şeklinde hesaplamıştır.

Melbourne Karar Verme Ölçeğinin Geçerliği

MKVÖ I-II geçerlik çalışmalarını Deniz (2004), kapsam geçerliği ve benzer ölçekler geçerliği yöntemi kullanarak

gerçekleştirmiş, kapsam geçerliğinde, uzman görüşüne başvurmuştur. Benzer ölçekler geçerliğini Kuzgun (1992), tarafından geliştirilen Karar Stratejileri Ölçeği ile yapılmış, öğrencilere Melbourne Karar Verme Ölçeği I-II ve Karar Stratejileri Ölçeği birlikte uygulamıştır. MKVÖ I-II'nin alt ölçekleri ile KSÖ'nin alt ölçekleri arasındaki korelasyon katsayılarının. 15 ile .71 arasında değiştiğini hesaplamıştır. Bu araştırmada; ölçek, katılımcıların karar vermede öz saygı iç tutarlık katsayısı 0.62 ve karar verme stilleri alt boyutlarından dikkatli karar verme iç tutarlık katsayısı 0.68, kaçınan karar verme iç tutarlık katsayısı 0.66, erteleyici karar verme iç tutarlık katsayısı 0.60 ve panik karar verme iç tutarlık katsayısı 0.73 olarak bulunmuştur. Yukarıda geçerliliği ve güvenilirliği hakkında bilgi verilen, Melbourne Karar Verme Ölçeği ile ilgili bir çalışma yapılarak, bu doğrultuda katılımcıların boşanma sonrası psiko-sosyal yaşamlarına ilişkin ne yaşadıkları ve bu deneyimi nasıl yaşadıkları hakkında kapsamlı bir anlayış geliştirilmeye çalışılmış ve pilot çalışmanın cevapları tekrar tekrar okunmuştur. Bu çerçevede söz konusu cevaplar karar verme durumunun doğasına ve özüne ulaşmayı sağlayacak önemli ifadeler odaklanılmış ve bunlardan alıntılar yapılmıştır. Böylece veriler üzerinde bir indirgeme işlemi gerçekleştirilerek, katkıda bulunmayan ifadeler elenmiş ve ön plana çıkmış sorular baz alınarak, 10 boşanmış kadına karar verme ile ilgili;

- Karar verme yeteneğime güvenirim,
- Kararları başkalarına bırakmayı tercih ederim,

- Karar verdikten sonra kararımı uygulamayı sonraya bırakırım soruları yöneltilmiştir.

2.3.2. Veri Toplama Süreci

Karaman Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğüne kayıtlı olan ve bu kurumdan yardım alan 10 boşanmış kadına 4 ay boyunca ulaşılmaya çalışılarak veri toplanmaya çalışılmıştır.

2.3.3. Verilerin Analizi

Araştırmanın veri analiz aşamasında Moustakas'ın (1994) olgu bilim çalışmaları için önerdiği süreç temel alınmıştır. Sorulan sorulara karşılık alınan cevapların sonucunda yaklaşık 20 sayfalık ham veri metni oluşmuştur. Daha sonra mülakat metinleri tek tek ele alınmış ve her biri ayrıntılı bir biçimde irdelenerek veriler derinlemesine analiz edilmiştir. Bu doğrultuda katılımcıların boşanma sonrası yaşamlarının psiko-sosyal açıdan incelenmesine ilişkin ne yaşadıkları ve bu deneyimi nasıl yaşadıkları hakkında kapsamlı bir anlayış geliştirilmeye çalışılmış ve metinlerin içerikleri bu gözle tekrar tekrar okunmuştur. Böylece veriler üzerinde bir indirgeme işlemi gerçekleştirilerek, yaşanan psiko-sosyal deneyimini anlamlandırmaya katkıda bulunmayan ifadeler elenmiştir.

2.3.4. Araştırma Grubunun Kişisel Özellikleri

Araştırmaya katılan boşanmış kadınların demografik özelliklerine ilişkin veriler ve yorumları aşağıda verilmiştir.

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Örneklem Grubunun Demografik Özelliklerine İlişkin Dağılımı

Katılımcıların Kişisel Özellikleri		Belirtme Sıklığı	%
Yaş	25-30	10	20
	31-35		40
	36-40		10
	41-45		30
Eğitim Durumu	İlkokul	10	70
	Ortaokul		30
	Lise		--
	Üniversite		--
Çalışma Durumu	Evet	10	20
	Hayır		80
Gelir Düzeyi	0-200 TL	10	10
	201-400 TL		30
	401-600 TL		40
	601-800 TL		20
	801 TL ve üzeri		--
Oturduğu ev durumu	Kendine ait	10	10
	Kira		90
Çocuk Sayısı	1	10	10
	2		30
	3		30
	4		20
	5		10
Eşinden ayrılma süresi	1 yıldan az	10	20
	1-2 yıl		40
	2-3 yıl		20
	3-4 yıl		10
	4-5 yıl		10
Yetiştirdiğiniz Çevre	Köy	10	30
	İlçe		--
	İl		70
	Büyükşehir		--

Tablo 1’de görüldüğü üzere, katılımcıların yaş durumuna bakıldığında yüzde olarak en düşük yaş aralığı 36-40 iken, en yüksek yaş aralığı 31-35 olarak tespit edilmiştir. Eğitim durumuna bakıldığında araştırmaya katılan boşanmış kadınların ilkokul ve

ortaokul düzeyinde eğitim durumuna sahip oldukları gözlemlenmektedir. Çalışma durumuna bakıldığında boşanmış kadınların ağırlı olarak çalışmadığı görülmektedir. Gelir düzeyine bakıldığında, en düşük yüzde oranı 0-200 TL iken, en yüksek gelir düzeyi 401-600 TL olarak tespit edilmiştir.

Katılımcıların oturduğu evin kira olma oranı kendilerine ait olma oranından daha yüksektir. Çocuk sayılarına bakıldığında 1 ve 5 çocuğa sahip olma oranı en az seviyede iken, 2 ve 3 çocuğa sahip olma oranı en yüksek seviye olarak belirlenmiştir. Eşinden ayrılma sürelerine bakıldığında 3-5 yıl öncesinde eşinden ayrılmış olan kadınların oranı en düşük çıkarken, 1-2 yıl önce boşanmış olan kadınların oranı yüksek çıkmıştır. Katılımcıların yetiştiği çevreye bakıldığında İlçe ve Büyükşehir’de yetişmiş katılımcı olmayıp, ilde yetişen boşanmış kadınların oranı köyde yetişenlere göre daha yüksek olarak belirlenmiştir.

3. Bulgular ve Yorumlar

3.1. Melbourne Karar Verme Ölçeğine İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan boşanmış kadınların karar verme düzeylerine ilişkin veriler ve yorumları aşağıda verilmiştir.

Tablo 2. Katılımcıların Karar Verme Düzeylerinin Yüzde Değerleri

Karar verme	Belirtilme	Sıklığı	%
	Katılımcılar		
Karar verme yeteneğime güvenirim	10	A,B,C,D,E,G,H,I,J	%90
Kararları başkalarına bırakmayı tercih ederim	10	-	-
Karar verdikten sonra kararımı uygulamayı sonraya bırakırım	10	B,C,E,F,I,J	%60

Tablo 2 incelendiğinde; boşanmış kadınların karar verme düzeylerinde; katılımcıların %90'ı karar verme yeteneğime güvenirim ifadesini kullanırken, %60'ı ise karar verdikten sonra kararımı uygulamayı sonraya bırakırım ifadesini kullanmışlardır. Kararları başkalarına bırakmayı tercih ederim ifadesini kullananların ise herhangi bir yüzdelik orana sahip olmadığı görülmektedir.

4. Tartışma ve Sonuç

Katılımcılara karar verme düzeylerinin belirlenmesine yönelik yöneltilen ifadelerde, boşanmış kadınların karar verme yeteneğine güvenmelerinin nedeni olarak, kendileri ve gelecekteki yaşantıları adına birçok olumsuzlukla karşılaşabilecekleri bir durum karşısında bile geri adım atmamalarının etkili olduğu ve her şeye rağmen mutlulukları ve huzurları için hayata daha pozitif bakabilmeleri adına birçok karar verme durumuyla karşılaşmış olduklarından karar almada

kendilerini olumlu seviyede algıladıkları düşünülmektedir. Bu sonuç; Üstün ve ark.(2016)'nın çalışmasında, kadınların karar verme düzeylerinin yüksek ve sorumluluk almada ve karar vermede öz güvenli olması, kendinden emin bir şekilde yaklaşım sergiledikleri yönünde elde edilen bulgularla ve Karahan (2012)'in çalışma sonuçlarıyla paralellik göstermektedir.

Boşanmış kadınların kararları başkalarına bırakmayı tercih etmemelerinin nedenini, aile büyüklerini ve çevresinde ki diğer bireylerin söylemlerini dinleseler bile olumsuz yaşantıları kendisi tecrübe etmek zorunda kaldığından kendileri ve çocukları için en doğru kararı yine kendilerinin vereceklerini düşünmeleri olarak ifade edebiliriz. Her ne kadar boşanmış kadınlar kararları alan taraf olsa da aldıkları kararı hemen uygulama aşamasına geçirememelerini, tekrar aynı ya da benzer hatalara düşme korkuları yaşadıkları, vermiş oldukları kararı sorgulama ve tekrar gözden geçirmek için kendilerine zaman fırsatı tanıdıkları ve kararlarını tüm etkenlerle ve olumlu olumsuz yönleriyle sorgulamak istedikleri şeklinde yorumlayabiliriz. Bulut (2008)'un çalışma bulguları bu sonucu destekler niteliktedir. Karaman Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğüne kayıtlı 10 boşanmış kadın ile yapılan görüşme sonrası elde edilen veriler doğrultusunda; katılımcıların eğitim durumlarının ilkökul ve ortaokul ile sınırlanmış olması, çocuklarına bakma yükümlülüğünden dolayı çoğunluğunun çalışmıyor olması ve çoğunun gelir seviyelerinin düşük ve oturdukları evin kira olması gibi olumsuz etkenlere rağmen karar

verme düzeylerinin yüksek olduğu tespit edilmiştir. Toplumda boşanmanın, toplumun bütünlüğünü tehdit eden bir olgu olarak düşünülmesi özellikle davayı açan kişi kadın ise suçlayıcı bir biçimde kadınlara yöneltilen bir çıkarım haline gelebilmektedir. Kadınların kendileri ve aileleri hakkında vermiş oldukları kararlar neticesinde karşılaşılabilecekleri olumsuz faktörleri önlemeye yönelik çalışmalar, kadınların doğru kararlar verebilmeleri açısından önem arz etmektedir.

5. Kaynakça

- Arıkan, Ç. (1992). Yoksulluk, evlilikte geçimsizlik ve boşanma. Ankara: Şafak Matbaası, s.72.
- Bohannon, P. (1970). Divorce and After. Garden City, New York, Doubleday and Company, Inc
- Brown, E.M. (1977). A model of divorce process. Family Court Review, 14(2), s.1-11.
- Bulut, M. (2008). Kadınlarda Boşanma ve Kültür İlişkisi, Toplum ve Sosyal Hizmet, 19(2), 115.
- Bursalıoğlu, Z. (2005). Eğitim yönetiminde teori ve uygulama. Ankara: Pegem Yayınları.
- Coontz, S. (2006). The origins of modern divorce. Family Process, 46(1), s.7-16.
- Deniz, M.E. (2004). Üniversite öğrencilerinin karar vermede öz saygı, karar verme stilleri ve problem çözme yöntemleri arasındaki ilişkinin incelenmesi üzerine bir araştırma. Eğitim Araştırmaları Dergisi, 4(15), 25- 35.

- Gardner, J. and Oswald, A. J. (2006). Do divorcing couples become happier by breaking up? *Journal of Royal Statistical Society*, s.169, 319-336.
- Karahan, A.S. (2012). Boşanma Sonrası Yaşama Uyum, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Bilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara.
- Kuzgun, Y. (1992). Karar Stratejileri Ölçeği: Geliştirilmesi ve Standardizasyonu, VII. Ulusal Psikoloji Kongresi Bilimsel Çalışmaları. Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayınları.
- Mann, M.E., R.S. Bradley, and M.K. Hughes (1998). Global-scale temperature patterns and climate forcing over the past six centuries, *Nature*, 392, 779-787,.
- Marco, C. D., Hartung, P. J., Nevman, I. and Parr, P. (2003). Validity of the Decisional Process Inventory, *Journal of Vocational Behavior*. 63, 1-19.
- Moustakas, C.(1994). *Phenomenological Research Methods*. Sage Publications, Thousand Oaks California.
- Özgüven, İ.E. (2000). *Evlilik ve aile terapisi*. Ankara: PDREM Yayınları.
- Şimşek, H. ve Yıldırım A. (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Tosun, K. (1992). *İşletme Yönetiminin Genel Esasları*. Ankara: Savaş Yayınları.
- Tümer, A.B. (1998). “Evlü çiftlerde gözlenebilen çatışma odakları ve iletişim sorunları”, *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.

Üstün, E., Temel, V. ve Birol, S.Ş. (2016). Self-Esteem In Decision Making and Decision Making Styles Of Volleyball Players In Terms Of Some Variables, Journal of Sport and Kinetic Movement, I(27), 51, Romania.

Extended Abstract

This study was done with the aim of the determination of the female reaching high levels of decision-making, after their life is examined psycho-social after their divorce, by determining the level of decision-making, of divorced female living in Karaman province, according to the results obtained from scales applied to participants. Decision-making process can also be seen as a process of balancing the inner world of a person in a sense. If the decision process is put into a value framework, our minds systemize to a degree (Bursalıoğlu, 2005). Qualitative research is an approach that considers social phenomena in a realistic and holistic way in the environment to which they are attached and takes the foreground to the meaning. (Simsek and Yıldırım, 2011). The sample group consists of 10 divorced women who are registered with the relevant institution and who are assisted by the institution. The selection of the 10 divorced women included in the project was made by the relevant institution and their participation in the project was based on volunteerism (Şimşek ve Yıldırım, 2011).

Divorced women were directed to a semi-structured interview form with psycho-social examination of their lives after divorce. In addition to questions about demographic information during the preparation phase of

this form, the selected questions based on the Melbourne Decision Making Questionnaire were verbally addressed to divorced women. The data obtained by the interview method were analyzed by content analysis method. The expressions corresponding to each question in the interview form were deciphered and read out one by one and the existing themes were removed. They tried to reach a judgment by reaching the most frequent repetitive themes. The frequencies and percentages of the number of people who indicated these general themes were presented in the Findings section. Participants; It is encoded as letters. With this coding, attempts have been made to prevent the participants from becoming more conspicuous.

A questionnaire consisting of 8 questions was prepared by the researcher in order to gather information about personal characteristics. and also fort his work, Melbourne Decision Making Questionary (MDMQ) developed by Mann et all. (1998) and adopted into the Turkish by Deniz (2004) was used. To conclude, while the level of decision making were found to be high as the educational status of the participants was limited to primary and secondary schools, the majority were unable to work because of their obligation to look after their children, and the majority of the income were low and the house rents were low, the level of state.